

СТАТУТ ТКАЦЬКОГО ЦЕХУ ДРОГОБИЧА 1653 р.

Найдавніші відомості про розвиток ремесла в пізньосередньовічному Дрогобичі відносяться до XV ст. Так, в актових джерелах за 70-ті роки цього століття згадуються численні дрогобицькі ремісники: різники, кушніри, кравці, шевці, ковалі, солодовники, пекар, пивовар, ткач, “постригач”¹. Сприятливі умови склалися, зрозуміло, для видів ремесел, пов’язаних із виготовленням одягу та продуктів харчування. Типовою формою їх організації, як і у всій Центрально-Східній Європі, були цехи, хоча юридично вони уконституювалися в місті лише в другій чверті XVI ст. Організація дрогобицьких цехів мало чим відрізнялася від цехів Львова, Перемишля, Самбора та інших міст.

Розвиток ремесла і торгівлі в Дрогобичі спеціально вивчав Я.Ісаєвич². Так, він з’ясував, що загальна характеристика міської цехової регламентації була менш суворою від львівської. 1535 р. фіксується один із перших королівських привілеїв – об’єднаному цехові ковалів і слюсарів. За фрагментом раецької книги міста, у 1543-1563 рр. налічувалося 22 види міського ремесла. З 1575 р. відомий привілей С.Баторія дрогобицьким ремісникам.

За актами Перемишльського гродського суду під 1635 р. фіксується ткацький цех Дрогобича (8 ремісників, які сплачували податок). Для порівняння: у сусідньому Самборі привілей ткацького цеху затверджено 16.XII.1602 р.³ На жаль, до публікацій Я.Ісаєвича не увійшли інші важливі матеріали щодо ткацького цеху Дрогобича, у т.ч. й аналіз їхнього статуту, затвердженого 1653 р.⁴ Натомість М.Горн згадує статут у книзі з соціальної історії міст Червоної Русі⁵. Оскільки статут був опублікований ще в середині XIX ст., ми вирішили подати його в перекладі українською мовою, з огляду на його інформативне багатство та цінність з цілого ряду показників. Зазначимо також, що в стосунку Дрогобича йдеться про першу публікацію джерела з міської історії XVII ст.

Статут був опублікований 1854 р. в “Тижневому додатку при Львівській газеті”⁶ Францішком Волянським, який видавав додаток і від 1822 р. уміщував у ньому історичні документи (грамоти, надання, угоди, найдавніші галицькі дипломи та ін.)⁷. На жаль, інших даних про Ф.Волянського нам поки що віднайти не вдалося. Зате в Кракові в рукописах Бібліотеки Польської Академії Наук вдалося познайомитися з теками історика, серед яких зберігся цікавий рукопис “Копії документів до різних місцевостей XVII-XVIII ст., які скопіював Францішек Волянський”, серед них – відпис потрібного нам джерела⁸. У лівому куті першого аркуша уміщена позначка: “Drukow. w N 26. 27 Dodatku r. 1854”.

Перше питання, яке виникло при знайомстві з текстом статуту, – це датування і місцезнаходження оригіналу привілею-статуту. У коментарі після публікації Ф.Волянський подав цікаву інформацію, яку тепер уміщують до археографічних легенд: акт знаходився в зошиті з чотирьох аркушів (чотири інші були незаписані), розміром 0,5 аркуша, зошит скріплений зеленою ниткою, кінці якої були взяті під печатку. На розгортці зошита нижче королівського підпису знаходилась печатка королівської канцелярії червоного воску під паперовою кустодією (подано також опис печатки). Нижче печатки зліва – підпис королівського секретаря Яна Ружицького. На жаль, доля оригіналу

невідомо, принаймні розшуки у львівських архівосховищах не дали поки що бажаного результату.

Зупинимось коротко на інформативній цінності та репрезентативності привілею-статуту дрогобицьких ткачів. У його вступній частині повідомляється про те, що до королівської канцелярії надійшло прохання дрогобицької міської ради для затвердження статуту, оригінал якого згорів під час подій 1648 р. Перед тим до міського суду з'явилася старшина цеху: старший цехмістр Валентин Мак, а також старші і молодші майстри Павло Помаловський, Матей Цяглік, Войцех Осмольський і Войцех Шостакович, які внесли скаргу про спалення статуту їх цеху під час "ребелії" козаків і татар 7 грудня 1648 р., увечері напередодні католицького свята Найсвятішої Діви Марії. Дане повідомлення є надзвичайно цінним саме для історії селянсько-козацького повстання у Дрогобичі, оскільки воно точно фіксує дату події⁹. У джерелі вказано на нищення дрогобицьких цехів і міста, а також міських актів, що значно доповнює відому інформацію про масштаби руйнувань міста (думаємо, все-таки, що джерело дещо згущує фарби).

Далі йдеться про мету підтвердження статуту: щоб була від цього користь косяолу, щоб процвітало ремесло, нарешті – щоб "пограничне містечко" Дрогобич змогло організувати ґрунтовнішу оборону від неприятеля, на користь Речі Посполитої.

Отже, полотняний цех уже мав привілей, але дата його першого затвердження досі не відома. До речі, й інші цехи Дрогобича затвердили у цей час свої привілеї. Як свідчить люстрація 1661-1665 рр., шевський цех підтвердив свій привілей 20.01.1651 р., кравецький – 18.08.1653 р., бондарський – 10.09.1653 р., кушнірський – 28.08.1658 р. Старшини інших цехів – різницького і слюсарського – представили люстраторам старі привілеї (відповідно від 18.01.1523 і 16.10.1634 рр.)¹⁰. До речі, дата публікованого привілею-статуту – 11 липня 1653 р. – не збігається з датою акту, представленого люстраторам – 10.08.1653 р. Це пояснюється тим, що перша з них є датою затвердження привілею раецьким урядом Дрогобича, а друга – короля у Львові (на нашому джерелі вона відсутня). Таким чином, люстрація уточнює дату і місце затвердження привілею-статуту.

Структура статуту дрогобицьких ткачів-полотняників традиційна. Він уміщує такі частини: умови вступу до цеху, правила навчання учнів і надання звання майстра, умови спадку, регламентації виробництва, покарання за проступки, норми моралі і співжиття в шлюбі, покарання за розголошення комерційно-технологічних таємниць, обов'язки щодо померлих, правила праці майстрів і підмайстрів/учнів, правила звітування майстрів перед цеховим братством, ставлення до партачів, заборона співпраці з іншими цехами, регламентація витрат з цехової скриньки (взаємодопомоги) та ін.

Статут засвідчує, що умови конкуренції в місті та його околицях були досить жорсткими, тому міський уряд, затверджуючи статут, не допускав виробництва полотна за межами цеху в радіусі двох миль від міста. Зі вступом до цеху обов'язковим було також прийняття міського громадянства, як того вимагало магдебурзьке право (дотримання норм магдебургії згадується також наприкінці джерела).

Найцікавішими сюжетами статуту є норми, які регулюють повсякденне життя членів цеху. Так, з неодружених (молодих чи старих) стягувався спеціальний податок, а перелюбство в шлюбі засуджувалося. Статут зобов'язував братчиків чемно поводитися в цеху і в місті, не злословити, не ходити містом босоніж, не грати в карти (до речі, не тільки на гроші), не галасувати на засіданнях, не кидатися один на одного, навіть обережно пити пиво (тобто, не розливати його). Щодо п'ятики, то споживання спиртних напоїв також мало бути "культурним". Взагалі спиртне (у даному випадку пиво) виступає разом із воском головним мірилом вартості, що засвідчує широкий

ужиток цього напою. Так, братчик, котрий без цехового товариства напився і вчинив дебош, мав виставити цехові бочку пива.

Привертають також увагу релігійні зобов'язання цеху. За недбальство “коло паління свічок” накладався штраф, навпаки, пильність у цій справі схвалювалася (наприклад, під час недільних відправ кожний майстер обов'язково мав поставити свічі відповідно до своїх статків). Ми вже згадували, що процвітання цеху тісно пов'язувалося з користю для Божої справи.

Етнічно-конфесійна приналежність членів полотняного цеху не викликає особливих сумнівів. Крім цехмістра, усі згадані на початку статуту братчики є, безсумнівно, поляками. До того ж, братство шанувало католицькі свята, наприклад, Божого Тіла чи свято Найсвятішої Діви Марії. Щодо цехмістра Валентина Мака, то маємо інформацію про те, що родина Маків була вписана до пом'яника церкви Св. Трійці (єдина українська церква в центрі міста). Так, у пом'янику згадуються: Олексій, Габріель, Ілія та Сень Маки¹¹. Хоча згадані вписи не датовані, проте вони зроблені, найвірогідніше, у XVIII ст. Так що Валентин Мак з 1653 р. був їх предком. Очевидно, це все-таки була українська родина. Припускаємо також, що Валентин Мак, досягши високої посади майстра, а затим цехмістра міського цеху, прийняв католицизм, а його конверсія була зумовлена домінуванням католицького патриціату, який прагнув недопущення українців до міських урядів.

У підсумку зазначимо, що публіковане джерело є дуже цінним для історії Дрогобича XVII ст., як з точки зору цехового устрою, так і з огляду на найважливіші події в історії міста (повстання 1648 р.). Дуже важливою є також інформація щодо умов повсякденного життя міщан. Подаємо джерело в перекладі з польської (із вкрапленням латини), зберігши колорит тогочасного ділового письма.

¹ Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej. – T.XVII. – N 1503, 1506, 1559.

² Ісаєвич Я.Д. До характеристики ремесла і торгівлі в Дрогобичі в 30-60-х роках XVIII ст. // З історії західноукраїнських земель. – Вип.4. – К., 1960. – С.30-39; Його ж. З історії Дрогобича XVI-XVIII ст. // Наукові записки Інституту суспільних наук Академії наук Української РСР. – К., 1961. – С.3-35.

³ Kuczera A. Samborszczyzna. – Т.1. – Sambor, 1935. – S.453, 487. Привілей був підтверджений 1634, 1660 і 1726 рр.

⁴ Статут декілька разів згадується в його дисертації “Город Дрогобыч в XVI-XVIII вв.”, яка досі залишається неопублікованою.

⁵ Horn M. Walka klasowa i konflikty społeczne w miastach Rusi Czerwonej w latach 1600-1647 na tle stosunków gospodarczych. – Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, 1972. – S.210.

⁶ W.F. [Wolański F.] Drohobycz. R. 1648 i 1653. Król zatwierdza przyzwolone Cechowi Tkackiemu przez Urząd miejski ustawy // Dodatek tygodniowy przy Gazecie Lwowskiej. – 1854. – N 26, 1 lipca. – S.103-104; N 27, 8 lipca. – S.108. На жаль, публікація не увійшла до нашої “Бібліографії Дрогобича”.

⁷ Encyklopedyja Powszechna. – Т.27. – Warszawa, 1867. – S.699.

⁸ Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie. – N 2833. – K.61-65.

⁹ Вказана дата була відомою дослідникам, але на джерело інформації досі не вказувалося. – Див.: Тимошенко Л. Хмельниччина і міщансько-селянське повстання в Дрогобичі 1648 р. // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – Вип.ІІІ. – Дрогобич, 1998. – С.10-35.

¹⁰ Lustracja województwa Ruskiego. 1661-1665. – Cz.I. Ziemia Przemyska i Sanocka. /Wyd. K.Arłamowski i W.Kaput. – Wrocław-Warszawa-Kraków, 1970. – S.165-169.

¹¹ Тимошенко Л. Пом'яник дрогобицької церкви Св. Трійці // ДКЗ. – Вип.V. – Дрогобич, 2001. – С.301, 306, 307.

ДРОГОБИЧ. 1648 і 1653 р.
КОРОЛЬ ЗАТВЕРДЖУЄ СТАТУТИ ТКАЦЬКОГО ЦЕХУ,
ДОЗВОЛЕНІ МІСЬКИМ УРЯДОМ

Ян Казимир з Божої ласки Король Польський, Великий Князь на Литві, Русі, Прусах, Мазовії, Жмуді, Лотві, Смоленську і Чернігові, і шведський, готський і вандальський Король дідичний. Повідомляємо цим листом Нашим всім взагалі і кожному зосібна, кому на тому залежить: що Нам запропоновано лист на папері, вірогідно виданий з актів Дрогобицького Раецького Уряду, писаний польською мовою, який уміщує нижче подані статuti Ткацького Цеху дрогобицьких міщан, так само для того, що бунтівники спочатку спаливши, позбавили тих же статутів міщан. Свіжо переписане і поновлене, зміст того листу дослівно звучить так:

Бурмістр і Райці Міста Й[ого] К[оролівської] М[илості] Дрогобича. Всім і кожному зосібна, кому належить знати, пильно порадившись, повідомляємо:

Що до цілковитої резиденції Н[ашого] Уряду, тепер прийшовши, учтиві Валентин Мак старший цехмістр, Павло Помаловський, Матей Цяглік, Войцех Осмольський, Войцех Шостакович, старші і молодші майстри ткацького цеху внесли прохання, що їх цех, будучи упривілейованим з давніх літ С[вя]т[о]ї пам'яті Найяснішими Їх Милостями Королями, а тепер під час нападу коронного неприятеля, [тобто] ребелії козаків і татар в (1648 році дня сьомого місяця грудня увечері напередодні свята Найсвятішої Діви Марії, по сусідству з нами, тим же неприятелем знищений, спустошений і з привілеїв обдертий, [однак] сусіди і братія [хоч] зубожілі, в ремеслі раніше навченому залишаються, і, зважаючи на це, [хочуть], щоб і надалі Г[оспода] Бога хвала і оздоба в костьолі, яка йде звичайно з цехів, не гасла ані не зменшувалась, а більше квітла, так само [щоб] нинішнє містечко пограничне так знищене і спустошене, могло прийти до ґрунтовнішої оборони, і щоби в доброму порядку були збережені [умови] здійснення ремесла, чесності і поваги, бажаючи, щоби знову якнайліпше так і до хвали Божої як і до вигоди і оборони Речі Посполитої, згаданий цех полотняного ремесла фундували і привілеєм конфірмаційним Його Милості Короля ствердили і утвердили на потомні віки, просили, щоби ми артикули чи постанови нижче описані силою і владою Уряду Нашого підтвердили і зміцнили, які, пильно переглянувши і їх зрозумівши, вважаємо за слушні і пристойні, зичимо ласкаво і бажаємо, щоби при них цех нинішній залишався цілий, упривілейований на вічні часи, те ж саме стверджуємо і скріплюємо цим листом Нашим. Оці-то артикули, постанови виглядають так, як описано нижче:

Передовсім, коли б якийсь майстер новий або товариш полотняного ремесла приандрював до міста Дрогобича, і хотів стати майстром, коли до цеху вступатиме, перед тим має дати дванадцять грошів, потім показати лист, коли і в кого навчився ремесла і як зберіг, затим повинен зуміти представити звичайні вироби свого ремесла якнаймайстерніше, презентувати їх перед своїми старшими майстрами, ті ж, якщо їх впадають, тоді того нового майстра або товариша приймуть на місце майстра. А коли б цих речей виробити не вмів, повинен далі мандрувати або довчитися на місці. А якщо

теж покажеться гідним до майстерності і буде прийнятий до цеху, тоді такий повинен дати майстрам 40 монет польських злотих, ахтель пива, два фунти воску, мушкет до цеху, два фунти пороху і два фунти олова, а те вступне має йти цехмістрові і старшій братії. Потім має прийти на ратушу з двома майстрами і прийняти міське право, ті майстри перед нами і радою зізнаються, що він є ремісником і цех ним задоволений. Приймавши міське право, вироби свого ремесла, що до цеху робив, може повернути на свій пожиток, або як йому сподобається. Крім того, має дати до цехової скриньки дві монети польських злотих і два фунти воску. Той же молодший майстер [зобов'язаний] прислуговувати, аж поки інший майстер не вступить до цеху. Якщо б показався недбалим в службі коло паління свічок, кожного разу повинен дати п'ять грошів кари, а котрий би з молодших майстрів не хотів того, той буде вигнаний з цеху. А коли два злотих і два фунти воску віддасть до цехової скриньки, то вже вечерю, обід або банкет для братії і для майстрів справляти не повинен. А сини майстрів того ж ремесла в тому ж місті народжені, не повинні робити такі вироби, а дати до цеху тільки два польські злоти і два фунти воску. Учні в ремеслі тому полотяному якнайліпше може навчити будь-який майстер, [але] звання майстра їм надається не інакше, як тільки в самому Кракові, [хоч] при кожному цехові залишається свобода майстрові. Кожний хлопець має вчитися три роки, а наймаючись, повинен дати до скриньки три злотих. А якщо б утік, не виконавши ремесла, і за чотири тижні не повернувся, тоді втрачає роки [навчання], а якщо хоче повернутися до того ж ремесла, повинен знову найнятися і дати до цеху ще три злотих, і в того ж майстра повинен учитися. На напій отримує з кожної штуки полотна по грошу за перший рік, по два за другий рік, по три за третій, а потім, відбувши три роки, не може звільнитися, аж поки не покаже лист про урожай. Також як старий так і молодий, не маючи дружини, протягом року повинен дати ахтель пива. Якби знайшлася двірська робота, тоді повинні від неї заплатити [податок], так, як у місті платять. Якби трапилося, що товариш робив ремесло у невизволеного майстра (тобто партача), а майстер чинного цеху просив би його на роботу, а [той] не прийшов, тоді [цехові] перепадає невідпустна бочка пива. Також якщо в котрогось сина майстра, тут народженого, батьки того ремесла померли, і залишилися по них діти, з котрих він був би старшим братом, такий може бути перед виходом двох років залишатися майстром, оскільки має бути більша увага і ласка в цеху до синів майстрів для їх збереження. Також якщо б хтось не мав з тими майстрами ткачами міського права, а хотів робити ремесло, як чоловік, так і жінка, таким старші ремесла можуть заборонити робити і не допускати з відома Уряду. Кожний молодий майстер має чинити пильність коло запалення і гасіння свічок кожної неділі і свята при службі Божій і на вечірніх і [при] іншому набоженстві, щоби свічки не занедбували, але звичаї інших цехів щоб збереглися. Коли службу з себе здає молодший майстер, повинен віддати ключ до цеху, і братії купити пива за один злотий. Також якби відомість надійшла до цеху, що хтось із майстрів не ставив, має бути покараний півгрошем кари. Якби хтось перехопив у іншого роботу, а не виконав роботу [у того], до кого пішов, і це було доведено слухним свідченням, такий [отримує кару] один фунт воску. Маючи робити полотно і ткати назагал вшир і вздовж за начинням чи дардом, [згідно] з митом, як один так і другий. Якби пряжа трапилася неправильного ліктя на ринку в продавців, коли буде міщанин чи брат, так само до шпиталю з дозволом Уряду нашого, жодний майстер чи товариш не повинен ходити з кордом ані з мечем, ані [іншою] зброєю під карою п'яти грошів. А якщо б хтось у цеху неучтиво повівся або посперечався, той має бути покараний фунтом воску. Якщо би потім більший проступок учинив і не зважав на перші покарання і повторював

безсоромні слова вперто або зухвало, такого майстри мають карати, як самі вважають, а коли б про те до нашого Уряду було донесено і він ці свої слова перед нами повторював, має бути покараний за свій проступок згідно з урядовим присудом. Також якби хтось погано повівся у шлюбі і зраджував, або якийсь інший ексцес окрім шлюбу, і в інших непристойних речах був оскаржений, такий не може бути в цеху і робити ремесло, аж поки спочатку з того, що йому закинено, не очиститься, [тоді] його утрати мають бути винагороджені, також неодмінно затримка роботи під карою за постановою братії, і повинен буде той, котрий йому закидає, поручитися про відшкодування втрат і затримання роботи. Також якщо би зрадив таємницю цеху, карою йому – півхтель пива потрапить до цеху. Окрім [випадку], якби таємниця була на шкоду тому місту, [тоді] від кари має бути звільнений. Також якщо би хтось з майстрів або товаришів не прибув на похорон і на жалобну службу брата або сестри того цеху, перепадає півфунта воску. Також якби помер всякий товариш, його похорон і обходи мають бути як майстрові. А якби котрийсь з товаришів помер, а по ньому залишиться одяг або гроші, ті речі з відома і волі нашої раецької, згаданий цех рік і шість тижнів має зберігати, а коли б приятелі або [ті], хто не прийшли або їх не було, роздати речі за його душу убогим, або дати до костьола з відома міського Уряду. Також якби хтось з майстрів або товариш ходив босоніж у місті, такий має бути покараний півфунтом воску до цеху. Також якщо б котрийсь з того цеху заборгував щось братові і про те довідались старші, і був би чотирикратно попереджений, а він би про те не дбав, має дати кари півфунта воску до цеху, а якщо б заплатити і розрахуватися не хотів, можуть старші його з ремесла скинути, аж [поки] не заплатить. Також якщо би якийсь майстер у день Божого Тіла і неділю не мав воскової свічі за своїми можливостями, має покласти три гроші. Також якби хтось із майстрів програв своє добро, або йому одяг за напої взято, такому припадає кари один фунт воску. Також не мають майстри і товариші грати в карти, бо коли б кого на такий грі застали, припадає кари фунт воску, а якби посварилися і напилися, мають невідворотно подати братії бочку пива. Також якщо б якийсь майстер міряв полотно меншою мірою, утратить один фунт воску. Отже, теж кожний має старатися, аби мав правдивий лікоть, а від убогих людей, котрі не мають чим платити роботи, брати за роботу п'ятий лікоть полотна. Також жодний майстер не повинен з роботи товариша, аж поки йому не виробить варх полотна, а якщо б учинив інакше, цехові перепадає пів-безміна воску, окрім якби такий товариш був, щоб ту роботу не міг зробити досить. Також теж товариш не має відходити від майстра, аж поки не виробить варх і залишить своєю майстрові порожній ткацький верстат, а котрий би інакше чинив, той мусить мандрувати, до іншого не повинен сідати в роботу або теж дати півгривні і йти з міста. Також якщо би котрий відмовив іншому челядника, повинен дати до цеху кари півкаменя воску. Також не має жодний товариш, котрий відстав від свого майстра, приймати на роботу, аж поки не запитає майстра того, чи вільний і відстав, під карою півкаменя воску. Також якщо би товариш накинувся на майстра чи вдома чи в господі, такий має бути караний ахтелем пива і двома фунтами воску, а якщо би майстер накинувся на товариша і обізвав його непристойними словами, має бути караний бочкою пива і фунтом воску. Також якщо би вдова зробила непристойний вчинок, відразу втрачає свободу роботи (чи ремесло). Також якщо би хто приніс з іншого міста вибілені полотна, повинен дати ліктювого п'ять грошів від півсотки, як від виробів так і від полотна, ті доходи повинні бути оздобою цеху. Також старші майстри повинні складати рахунок перед всією братією в другу неділю великого посту. Також на кожну другу неділю посту повинна бути служба Божа за померлу братію, на якій

повинні бути і товариші, а якщо б якийсь товариш або майстер не прибув, повинен дати шість грошів. Також коли звільниться учень і стане товаришем, тоді має мандрувати, проробивши однак чотири тижні у того ж майстра, в якого навчився ремесла. Підмайстер рік і шість тижнів, а той що три роки вчиться, має мандрувати два роки, і між людьми призвичаїтися до добрих звичаїв і вчинків. А якщо б не хотів мандрувати, тоді повинен дати два злотих до цеху. Також котрий би, будучи майстром нашого цеху, хотів би досягнути і заробляти на хліб з іншого ремесла, наприклад, різничити (або відправляти нічну стражу), такий має втратити цех. Також якщо б в цеху при братерському зібранні молодий або будь-який брат необережно розлив пиво, такий повинен долити начиння. Також котрий би розпочав якісь сварки на братерському засіданні, має бути покараний за розсудом братії. Також коли майстер або майстрова помре, або його потомок, або учень, або шпульковий, будучи на той час учитель і челядь повинні насипати могилу.

Також якщо б трапилося, щоб майстер пішов до іншого міста на помешкання, не повідомивши цехмістра, той повинен втратити цех, а крім того – якщо заставив людську роботу. Також якщо б товариш або майстер невиховано поведився у господі в п'ятиці, такому припадає фунт воску кари. Також якщо б трапився якийсь ексцес на якогось брата або товариша, все віддається на розсуд братії. Також якщо б ткачі зі шляхетських сіл приносили вироби, чинячи перешкоди міщанкам, також і полотнянникам у ремеслі, мають їх забрати: чи то полотно, чи то пряжу, котрі, полотно або пряжу забравши, віддати частину міському Урядові, решту цехові без пільги. Полотнянників не має бути понад дві милі в радіусі від міста в Дрогобицькому повіті, а якщо би був на якомусь місці в якійсь маєтності, повинні забрати у нього верстат, пряжу і повернути на цехові потреби. Також кожний майстер або теж вдова того цеху на кожний місяць має дати цехові по грошу. Старші майстри не мають позичати гроші зі скриньки без відома і волі інших майстрів того цеху, якщо б хто на це зважився, припадає кари півкаменя воску. Син майстра і дідичка (чи майстрівна) мають дати півмістерії, тобто двадцять злотих, ахтель пива і два фунти воску. Також вдови по смерті чоловіків можуть робити ремесло до смерті, тільки щоб учтиво жили, утримуючи товариша або вахмістра, але учнів навчати не можуть. Також якщо б якийсь майстер хотів добровільно залишити цех і перенестись де-інде з міста, і вимагає лист про добру [поведінку], той має покликати до себе старших майстрів, прийти з ними до Уряду, складаючи міське право, а старші визнають і дадуть свідчення про його поведінку; також товариш має відходити з таким листом-свідченням, [де зазначено], як він поведився з майстром і в цеху.

Ті ж то артикули вищезгадані і вписані ми, бурмістр з радою, пильно перечитавши і зваживши яко порядні і слушні, цим Нашим листом підтверджуємо і скріплюємо, бажаючи, аби в цеху були непорушно збережені [на] вічні часи, звичаєм інших міст і тим виглядом, яко їм є в цеху того вількеж. Що для більшої певності і міці нашого Уряду стверджуємо печаткою. Дано в Дрогобичі дня XI місяця липня Року Божого тисяча шістсот п'ятдесят третього.

Леонід Тимошенко.

Статут ткацького цеху Дрогобича 1653 р.

Стаття являє собою публікацію джерела в перекладі українською мовою, яке надрукував львівський історик Ф.Волянський у “Додатку до Львівської газети” за 1854 р. У вступній статті аналізується інформативна цінність статуту, розкриваються історичні передумови його створення, подається огляд цехового життя Дрогобича.

Leonid Tymoshenko.

The Charter of Drohobych Weaver’s Guild in 1653.

The article represents the publication in translation in the Ukrainian language of the source, which was published by Lviv historian F. Volianskyi in the “Supplement to the “Lviv newspaper” for the year of 1854. In the introductory clause the informational value of the charter is analyzed, the historical preconditions of its creation are illuminated, the review of Drohobych corporation life is presented.